

Velkommen til:
Borgerpanel
om dyrevelfærd

Sidste samling, 11 og 12. april marts 2026

Opdragsgiver:

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Tredjepartssekretariat:

DEMOCRACY X
TEKNOLOGI, SAMFUND & BÆREDYGTIGHED

**WE DO
DEMOCRACY**

Formål

- ✓ Komme i mål med vores arbejde!
- ✓ Sikre fælles retning og ambition på omstilling
- ✓ Skrive på vision, værdier og anbefalinger – udfold argumenter og skærp dem til modtagerne
- ✓ Få anbefalingerne 95% i mål
- ✓ Sikre at vi rummer alle perspektiver og laver løsninger, som omverden kan overtage
- ✓ Nyde at I snart er i mål med jeres gode arbejde!

Dagens program

- 11.00 Velkommen og rammesætning for weekenden
- 11.30 Temperaturmåling – vores fælles mål
- 12.00 Galleri-tur: giv input til anbefalinger
- 12.45 *Frokost*
- 13.30 Skriveværksted – arbejde i trioer
(Pauser, kaffe og eftermiddagskage undervejs)
- 16.00 Plenum: Tjek ind på anbefalingsarbejdet
- 16.30 Besøg af folketingspolitiker - online
- 17.00 *Aftensmad og pause*
- 18.30 Galleritur og smiley-feedback
- 19.15 *Aftenkaffe og kage*
- 19.30 Demokrati Fitness: Træn dine demokratimuskler
- 20.00 *Aftenen er åben!*

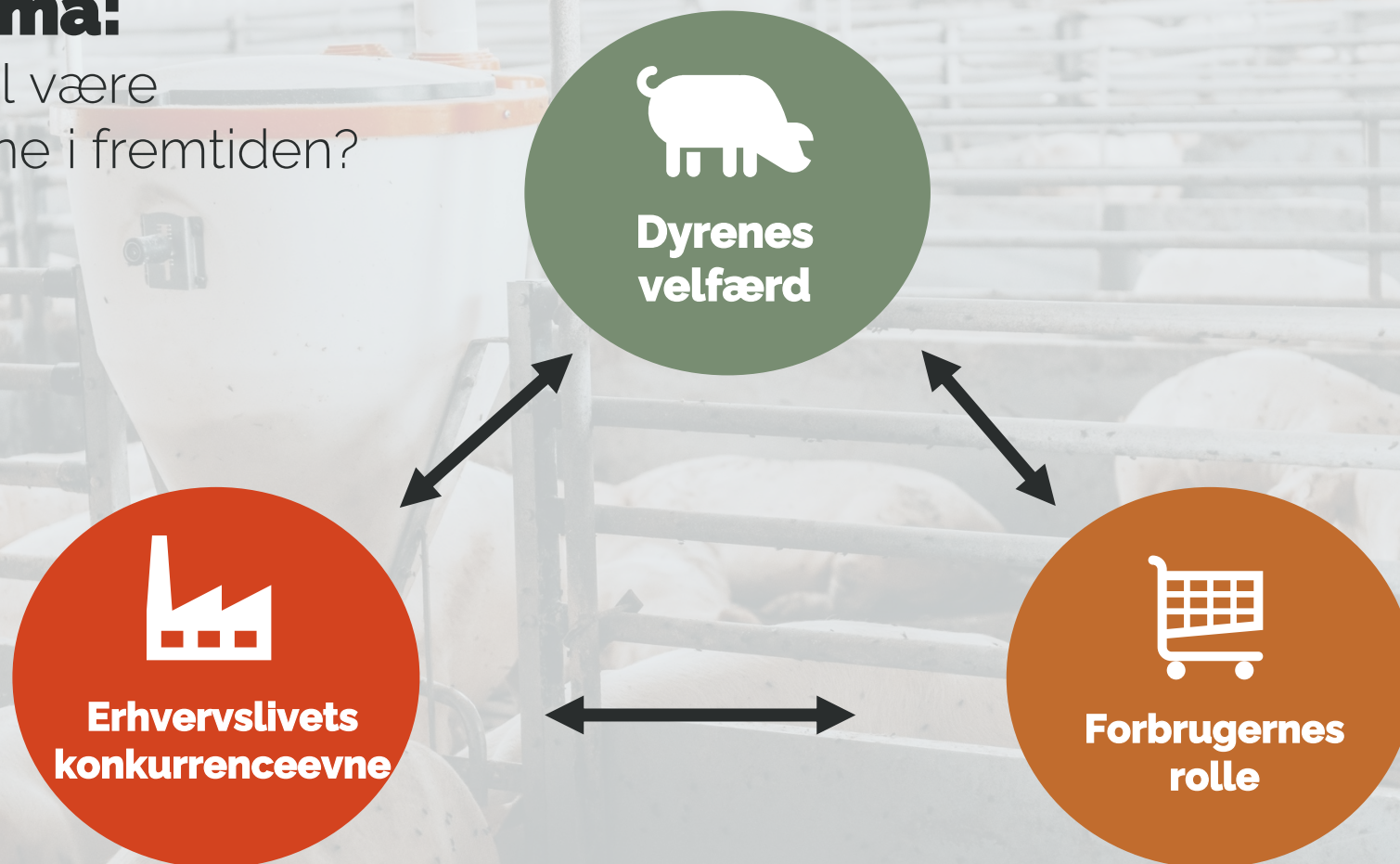
Borgerpanelets kerneopgave

Vi har brug for din hjælp til at forestille os en fremtid for dansk griseproduktion, der forener ansvar for dyrevelfærd med forventninger til pris og produktion af grise

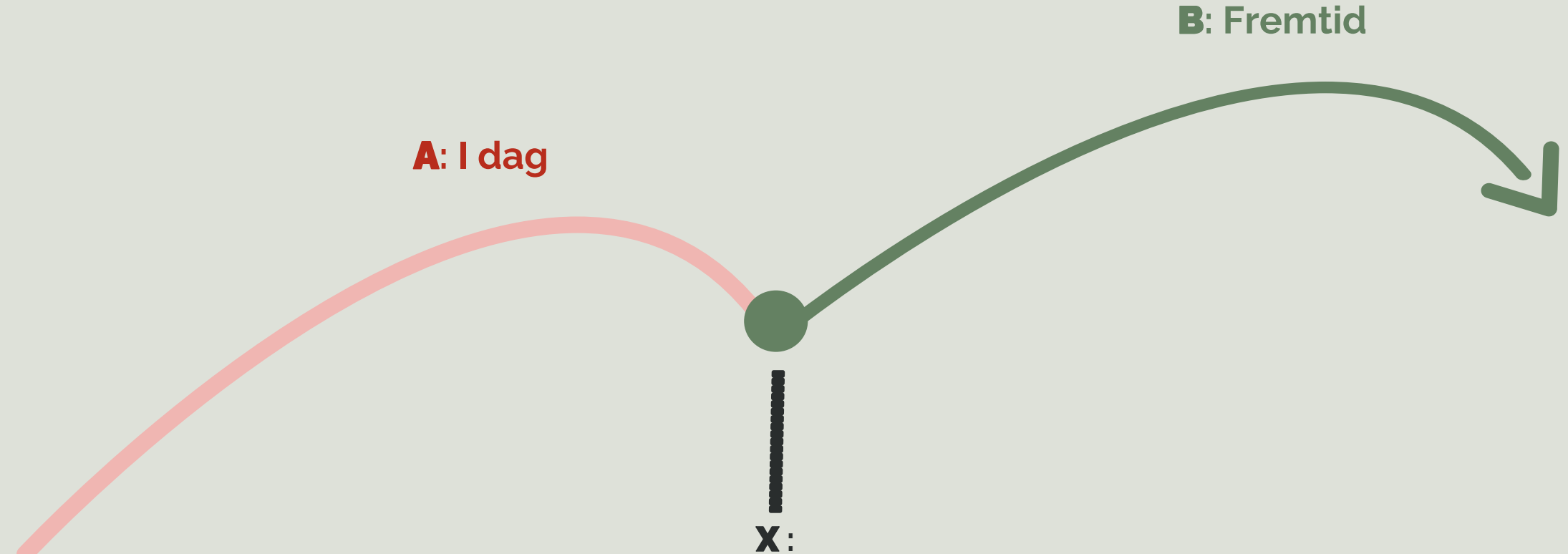
Trilemma:

Hvad skal være
balancerne i fremtiden?

"Griseproduktionens velfærdskurve"

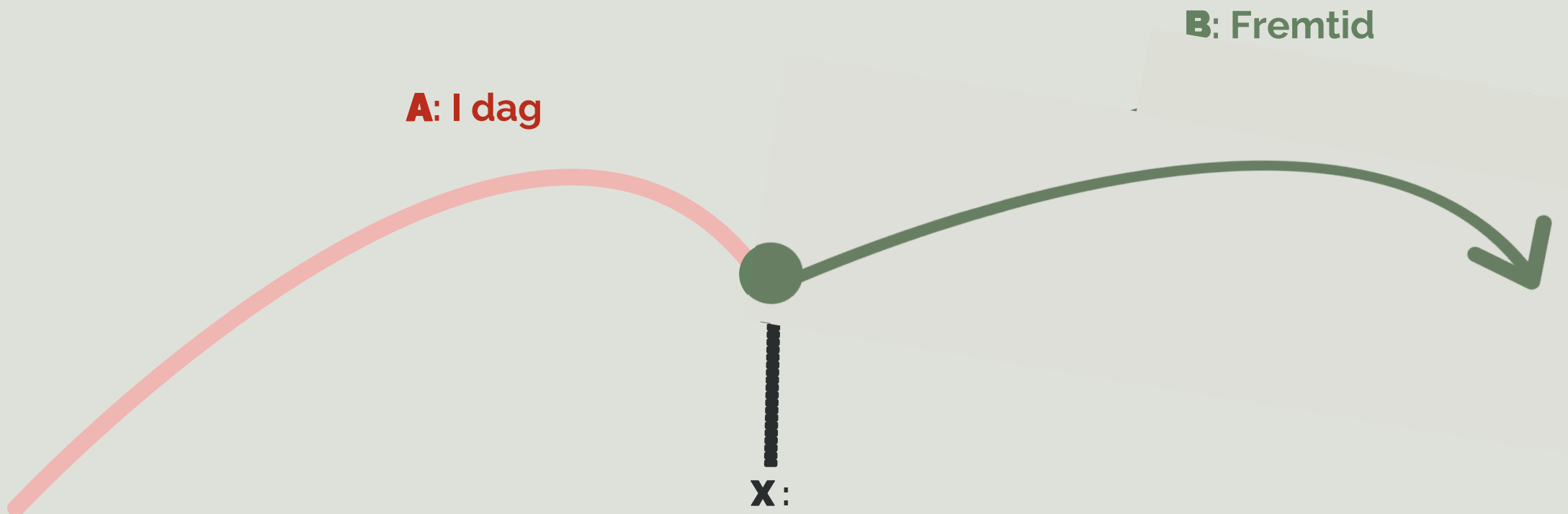
(ABX-model)

Vores anbefalinger til hvordan vi går fra
A (Dyrevelfærd i dag) **til B** (Dyrevelfærd i fremtiden)

"Griseproduktionens velfærdskurve"

(ABX-model)

Vores anbefalinger til hvordan vi går fra
A (Dyrevelfærd i dag) til B (Dyrevelfærd i fremtiden)

"Griseproduktionens velfærdskurve"

(ABX-model)

Vores anbefalinger til hvordan vi går fra
A (Dyrevelfærd i dag) **til B** (Dyrevelfærd i fremtiden)

Tilbageblik til tredje og fjerde samling

Introduktion til interessentpanelet

Mathias Madsen – kampagneleder, Anima (dyreværnsforening)

Jeppe Bloch Nielsen - formand, Danske Svineproducenter

Tom Bengtsen - sektionsleder, Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Louise Køster – Regenerativt Jordbruger

Sybille Kyed – Landbrugs- og fødevarepolitisk chef Økologisk Landsforening

Ekspertoplæg – jeres opgave

John Thøgersen

Professor i økonomisk psykologi,
Aarhus Universitet

Peter Sandøe

Professor i bioetik,
Københavns Universitet

Lars Gårn Hansen

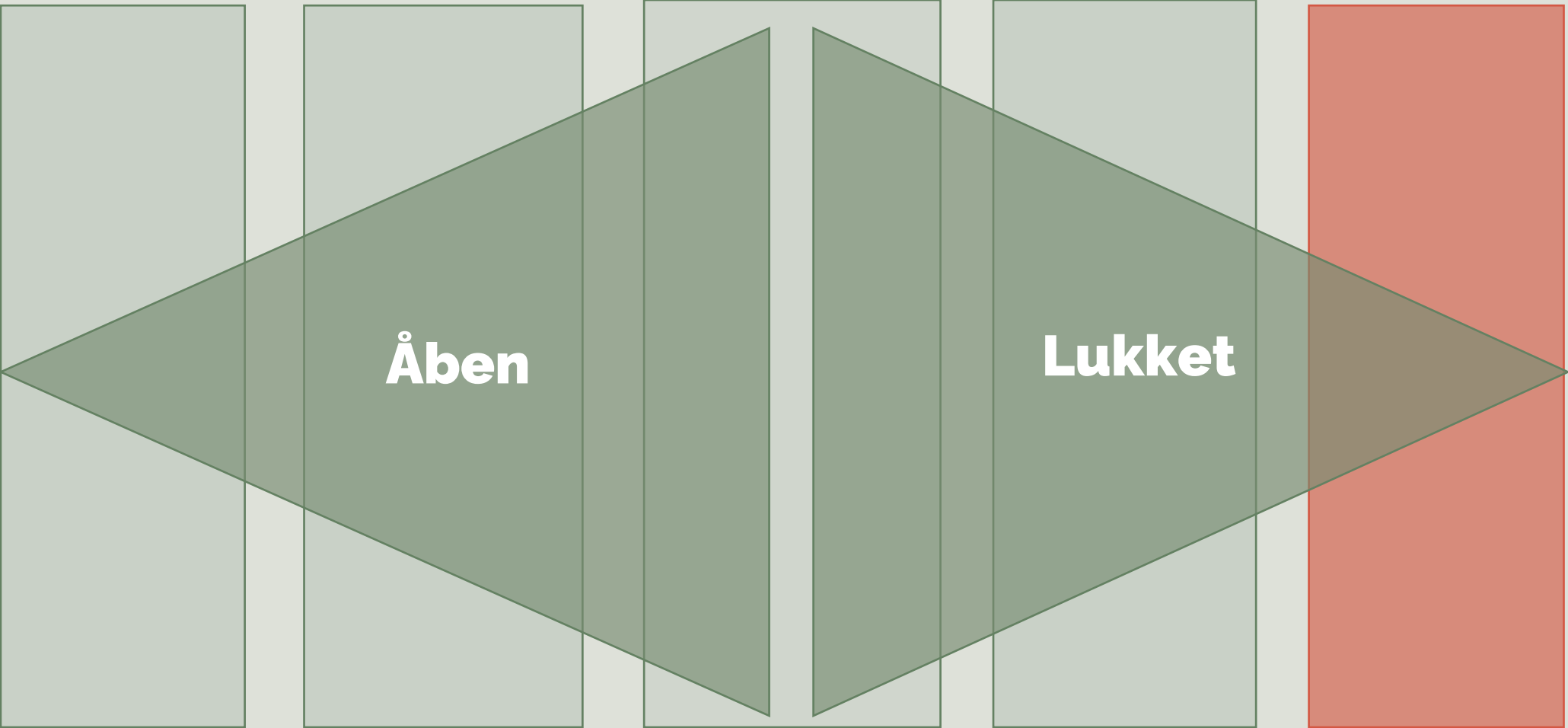
Professor i miljøøkonomi,
Københavns Universitet

Lene Juul Pedersen

Professor v. Institut for Husdyr- og
Veterinærvidenskab, Aarhus Universitet

Forløbets proces

Hvordan komme vi i mål – sammen!

1. Vi skal ikke være enige i alt! Og det er ikke anbefalinger som alle vil være 100% enige med – målet er at vi alle skal kunne leve med det
2. Det gode råd: Træd forbi dig selv, hvis du oplever at dit argument står alene og hjælp til at forstå, hvordan dit perspektiv kan styrke anbefalingen (gå fra "mig" til den "profil" som du repræsenterer)
3. Anerkend og hyld anbefalinger, der forsøger at *løse de svære dilemmaer og prioriteringer* - med de konsekvenser det måtte have
4. Majoritet vs. minoritet – vær sammen om at anerkende retningen og undersøg hvordan et mindretalsperspektiv kan styrke tilgangen
5. Grundspillereglen: Respekt, respekt, respekt – for hinanden!

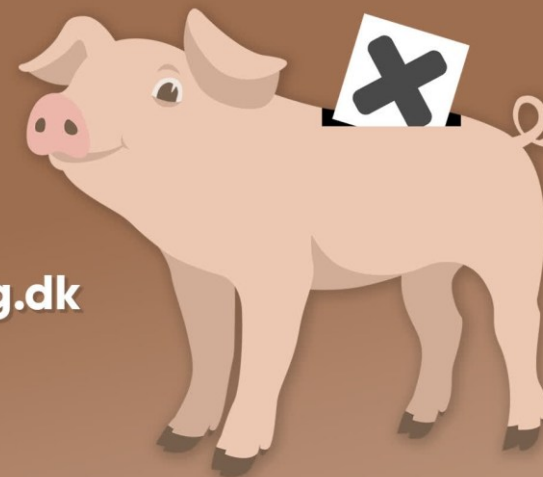
Borgersamlingens nye mulighedsrum

Vi er midt i en ny regeringsdannelse!

Svinevalg 2026?!

Grisevalg.dk

Svinevalg.dk

Råd til jeres afsluttende arbejde

1. Husk på hvor I startede og hvor I er nu – I har lært fra hinanden og sammen.
2. Der er lige nu politisk momentum for en forandring – brug det, når I arbejder med anbefalingerne. Peg på hvordan I som borgere kan samle os igen oven på valget skabe fælles løsninger
3. Find ind til det vigtigste. Skær fra, find frem til kernen og skærp jeres budskaber
4. Lad anbefalingerne vise det I tror på – vær jer selv
5. Husk på at samtalen ikke slutter med jeres anbefalinger – det er et nyt startskud. Hjælp andre med at overtage og arbejde for jeres retning (mobilisering)

Den gode anbefaling

- 1. Ambitiøs og modig:** Anbefalingen skal vise borgerpanelets ambitioner og mod
- 2. Effektiv og konkret:** Anbefalingen skal for at være virkningsfuld være konkrete på: hvad skal der ske, hvem der skal handle og hvornår handlingen skal være gennemført
- 3. Opmærksomhed på konsekvenser:** Hvis hvordan i har afvejet jeres tilgang og taget hånd om de mulige konsekvenser af jeres tiltag
- 4. Brug forskellighed som en styrke:** Gør en god anbefaling endnu bedre ved at indtænke hvad der skal til for at få flere forskellige med ombord i løsningen
- 5. Husk læseren:** Skriv så andre kan forstå det og bliver inspireret til handling
- 6. Ikke et mål at det skal være langt** Hellere kort og præcist (...og ikke til at komme udenom)

Hvad er der sket med jeres materiale siden sidst?

1. Vi har læst jeres nuværende anbefalinger igennem
2. Vi har samlet jeres arbejde, fjernet dubletter og ryddet op
3. Vi har flyttet rundt til særskilte anbefalinger – og løftet tværgående ting op i 'Vision' og 'Problemet i dag'
4. Vi har udfoldet punkt-tekst til fulde sætninger
5. Vi har indsat jeres arbejde i den endelige anbefalingsskabelon

Eksempel: Hvad betyder hjælpetekst?

Gruppe 7: Regulering

Initiativer:

Sanktionering: Der er allerede lovgivet om dyrene, men det bliver ikke overholdt (halekupering)

- Konsekvens hvis regler bliver brudt

Der er allerede lovgivet om dyrene, men vi ser mange eksempler på, at det ikke bliver overholdt. Vi mener, at der skal være konsekvenser, hvis reglerne bliver brudt. Lovgivningen for

Anbefalingerne som de er nu

#1 Et naturligt griseliv

#2 Plads til dyrevelfærd - alle grise skal have 1,3 m² indendørs og 1 m² udendørs

#3 Reduktion i dansk griseproduktion - det nationale behov / fra eksport til kvalitet

#4 Attraktiv omlægning af griseproduktion

#5 Styrk kontrollen - fra undtagelser til sanktioner

#6 Bedre miljøbeskyttelse

#7 Opret pulje til forskning i fremtidens bæredygtige griseproduktion

#8 Indfør obligatorisk mærkningsordning

Skriveværksted – opbygning af anbefalinger

Titel + indledning

- 1. Vores vision for fremtidens griseproduktion**
- 2. Vores værdier**
- 3. Problemet i dag**
- 4. Balancerne i fremtidens trilemmaet**

1-8: Vores anbefalinger med konkrete initiativer

Anbefalingsskabelon

Anbefalings titel:

- > Kort retningsgivende titel – skab nysgerrighed!

Hvad skal der ske?

Udfold jeres tilgang i jeres anbefaling - så læseren forstår det uden at have deltaget i borgerpanelet

- > Forklar hvordan jeres tilgang flytter os frem mod den ønskede fremtid

Hvilke konsekvenser vil anbefalingen have?

Lav jeres afvejsninger (hvad kunne være kritikken af jer?) og vis hvordan i tænker at tage hånd om det

- > Hvad kan vi som borgere leve med?
- > Hvad skal vi som samfund tage hånd om (skubbe på, hjælpe, investere i, regulere m.m.?)

Hvad skal igangsættes for at indfri anbefalingen?

Initiativ 1:

> Titel:

- > Kort handlingsanvisende titel – gerne bydeform fx Skab... / Stop... / Gentænk... / Ophæv... / Giv... osv

> Hvad skal der igangsættes?

- > Kortfattet beskrivelse af hvad der skal igangsættes for at nå jeres mål (behøver ikke at gentage problemet)

> Hvem skal handle på det?

- > Hvad skal politikere, erhvervet, forskere og borgere gøre?
- > Husk at folketingets politikere også kan påvirke fx EU lovgivning, brancheforeninger, beslutningstagere m.m.

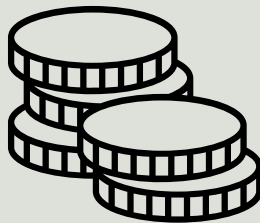
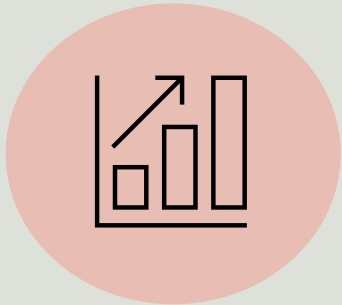
> Hvornår er det gjort?

Inden for 5 år / 10 år / 15 år (milepæle for forandring)

- > Lav eventuel faser hen over de tre milepæle for handlinger

... Initiativ 2, 3, 4

Milepæle for forandring

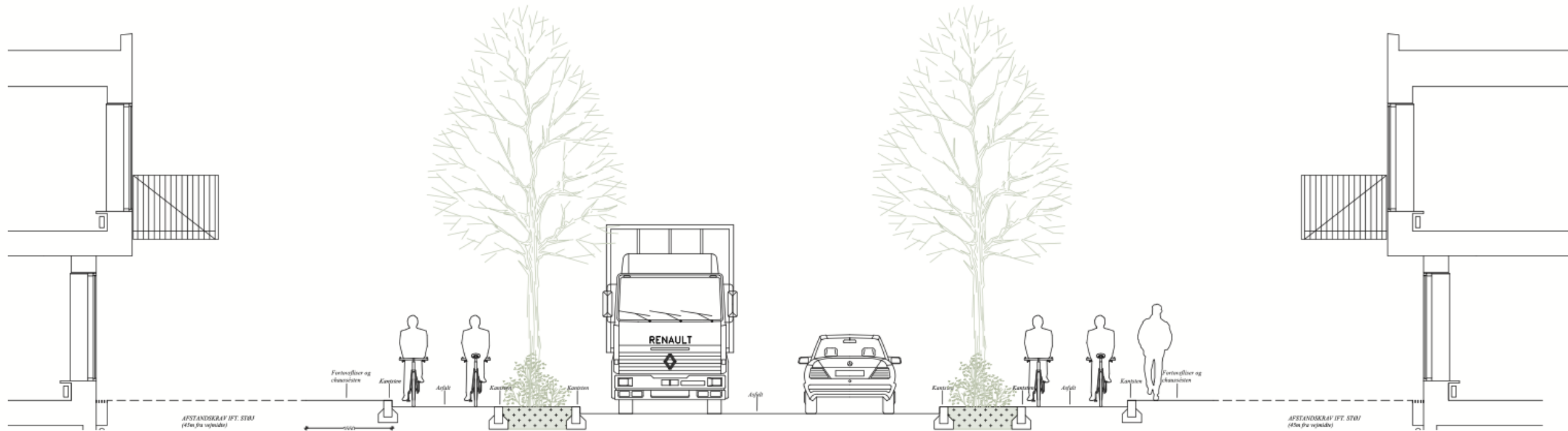
5 år

10 år

15 år

2026

2045

Københavnersamling om fremtidens mobilitet på Amager

Borgersamlingens foretrukne scenarie

I dag

Scenarie 2

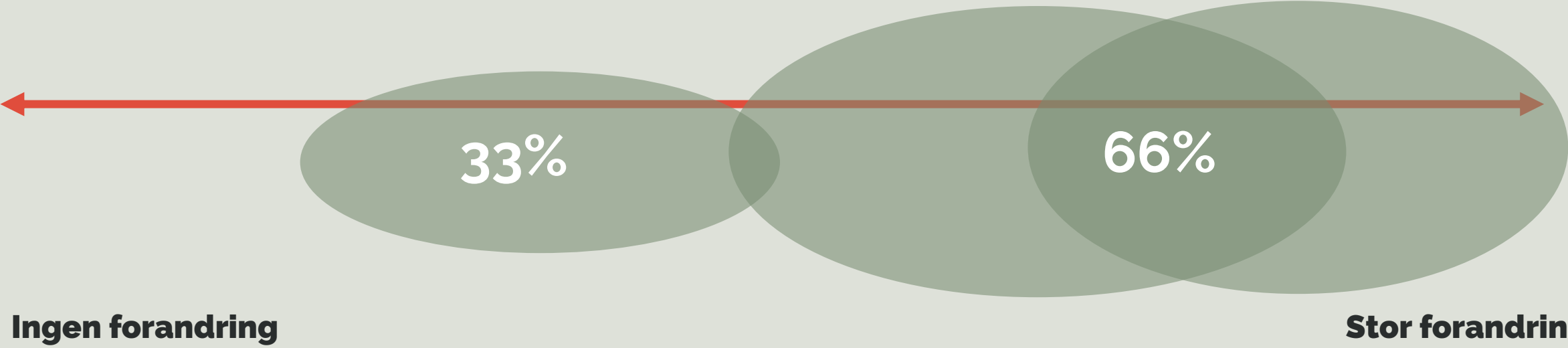
Løser konkrete trafikale udfordringer. Ændrer ikke vores mobilitetsvaner.

Scenarie 1

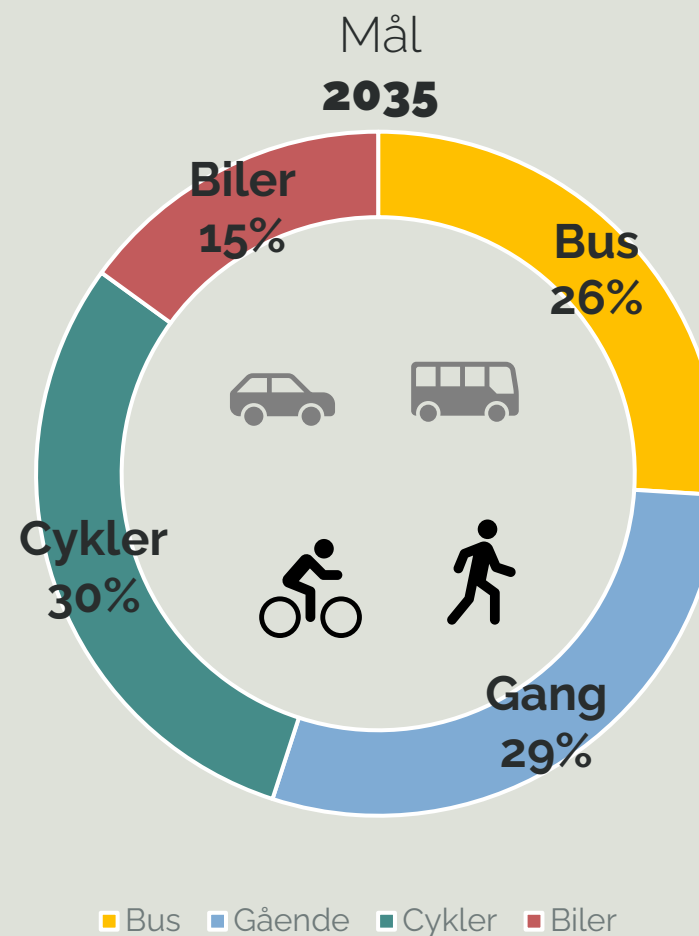
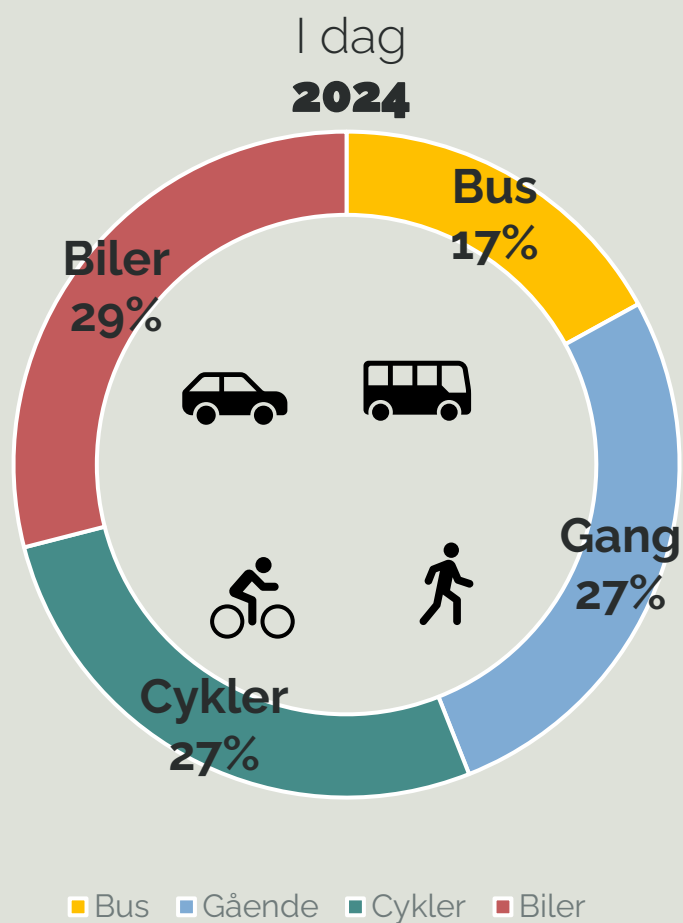
Frigiver plads til byrum og bløde trafikanter, indfrier KK's trafikmål og ændrer vores mobilitetsvaner.

Scenarie X

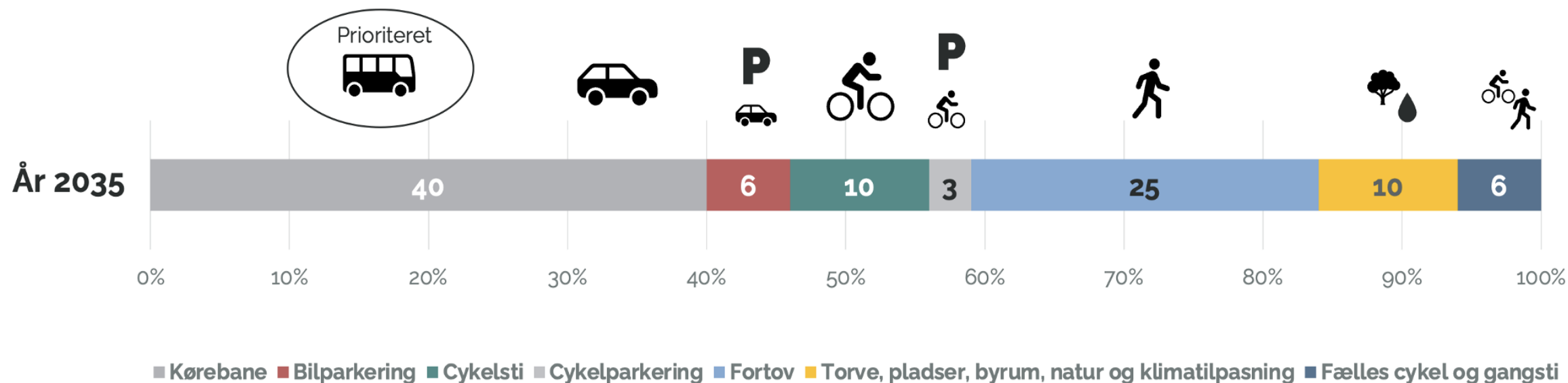
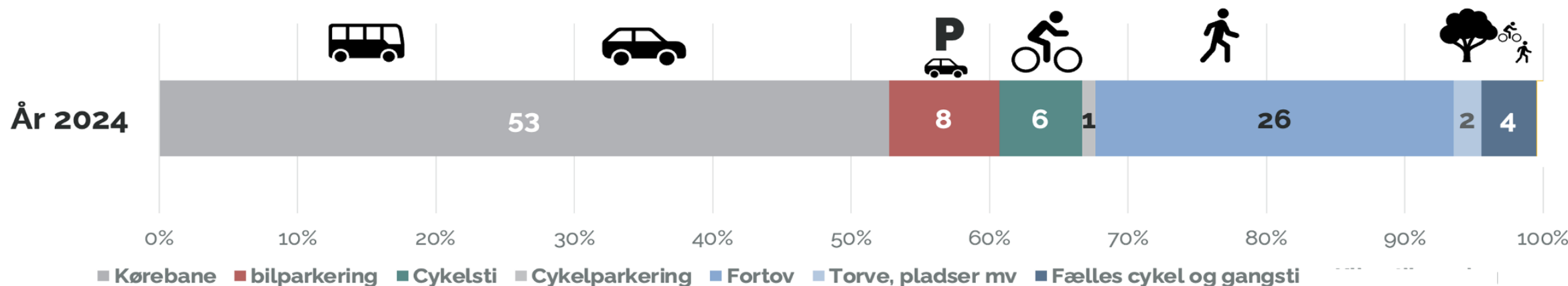
Mere ambitiøse mål og forandring end KK har sat op

Turfordeling, mål 2035

Arealanvendelse: 2024-2035

#2 Biltrafik

Ambition

Københavnersamlingens ambition er en reduktion i biltrafik og vejareal til biler, der er mere ambitiøst end scenarie 1 der tilstræber, at bilture maksimalt skal udgøre 25 procent af fremtidens ture. Københavnersamlingen mener, at det bør være en målsætning, at bilen aldrig er 1. prioritet – medmindre man har brug for bilen grundet nedsat mobilitet.

Biltrafikken skal ikke være dominerende på Amager, men i stedet reduceres til fordel for klima, folkesundhed, støj, sikkerhed og mere plads til byrum. Vores anbefaling om en stor reduktion er dog under forudsætning af, at de, der har brug for en bil (fx folk med handicap og ældre med mobilitetsvanskeligheder) fortsat kan bruge bil som transportmiddel. Vi er opmærksomme på, at vores anbefalede reduktion er radikal, men skal lykkes ved at forbedre delebilers forhold samt forbedre cykelforhold radikalt

Overordnede anbefalinger til biltrafik

Bilture skal maksimalt udgøre 20 % af fremtidens trafik på Amager i 2030 og 15 % i 2035.

Vejareal til biler skal, i samspil med kollektiv trafik, maksimalt udgøre 45 % af det samlede areal mellem husene i 2030 og 40 % i 2035.

Forslag til initiativer

2.1: Vi anbefaler, at der i realisering af løsningerne, som skal reducere biltrafik, tages hensyn til, at borgere med handicap kan benytte sig af bil i fremtiden. Det vil sige, at der i hvert nyt tiltag skal tages konkret stilling til om og hvordan tiltaget vil påvirke borgere, som er helbredsmæssig afhængig af bil, og hvordan negative konsekvenserne for gruppen kan imødegås.

100%

2.3: Vi anbefaler, at der etableres trafikøer for at reducere biltrafikken og skabe mere areal til cyklister, gående og byrummet. Trafikøerne skal lukke ned for gennemkørende trafik men med mulighed for biler, der har særlig tilladelse. Vi støtter op om etablering af tre trafikøer inden for en 5-årige periode, og at det derefter, afhængig af effekten, bliver udvidet til flere. De tre første trafikøer kan være zoner 2, 6 og 7 fra Scenarie 1 (Amagerbro Vest, Sundby Øster og Ørestad Nord).

På baggrund af effekten fra de første 5-10 år udvides konceptet i andre områder (zone 1, 3, 4, 5, 8 og/eller 9).

86%

Temperaturmåling:

Hvor stor forandring anbefaler vi? Og hvor står vi i forhold til opgavens dilemmaer?

—
Fælles mandat (temperaturmåling):

Hvor meget plads skal der være pr. gris i stalden?

0,65 m²

I dag

1,3 m²

Dobbelt

2,0 m²

Tredobbelt

Fælles mandat:

Antallet af grise i Danmark skal i fremtiden være...

Som i dag

30,9 mio.

Kun til nationalt behov

2,9 mio.

Fælles mandat:

Danmarks skal i fremtiden eksportere...

Mange grise
100%

Ingen grise
0%

Fælles mandat: :

**Hvilket greb er mest effektivt for at nå fremtidens
grisevelfærd?**

Pisk

Gulerod

Fælles mandat:

Hvor meget gris skal danskeren spise i fremtiden?

Som i dag

100%

Mindre

50%

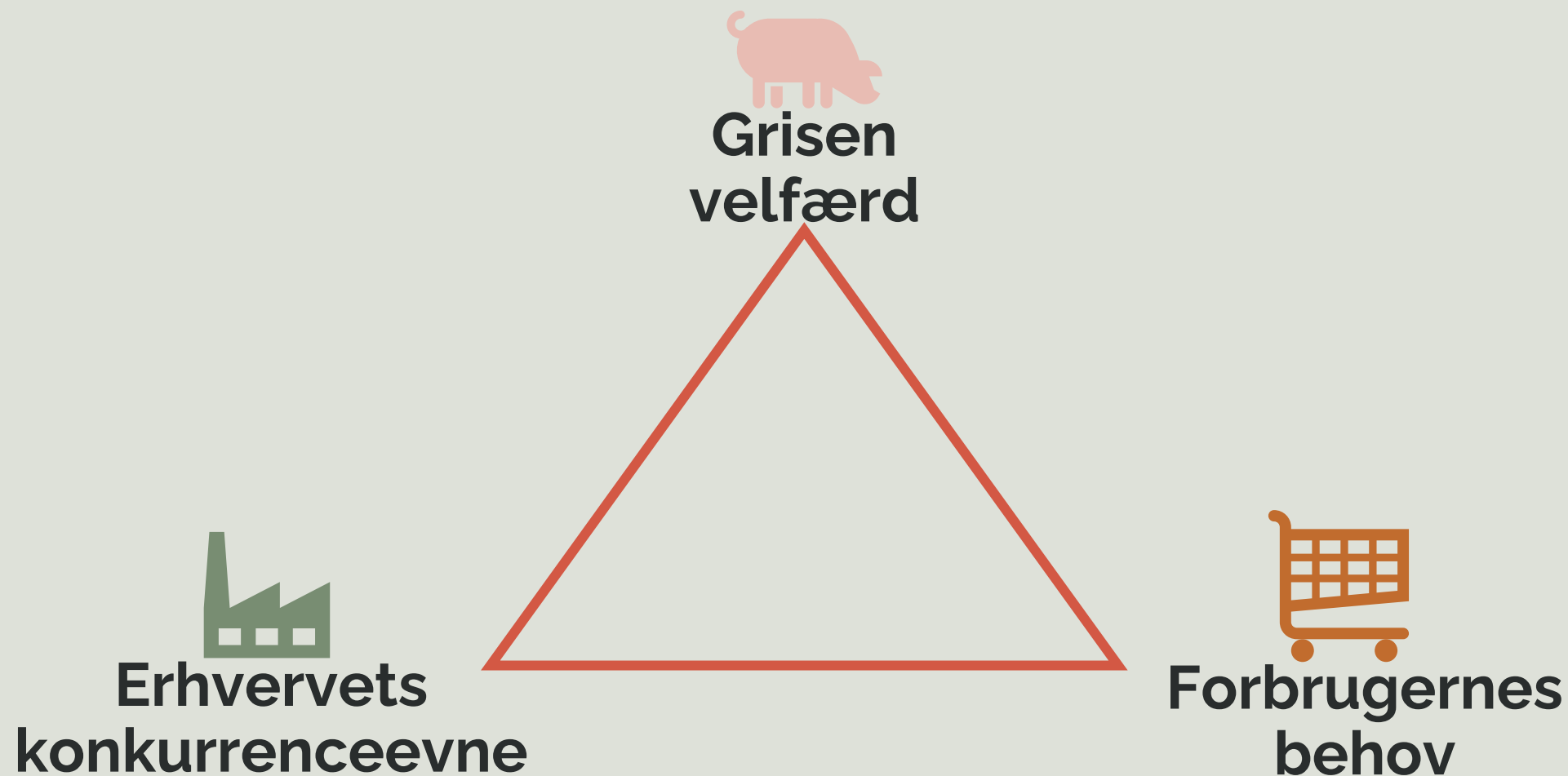
Intet

0%

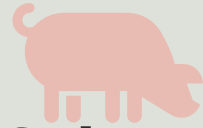
Fælles mandat:

Hvad skal vægtes højest i fremtiden?

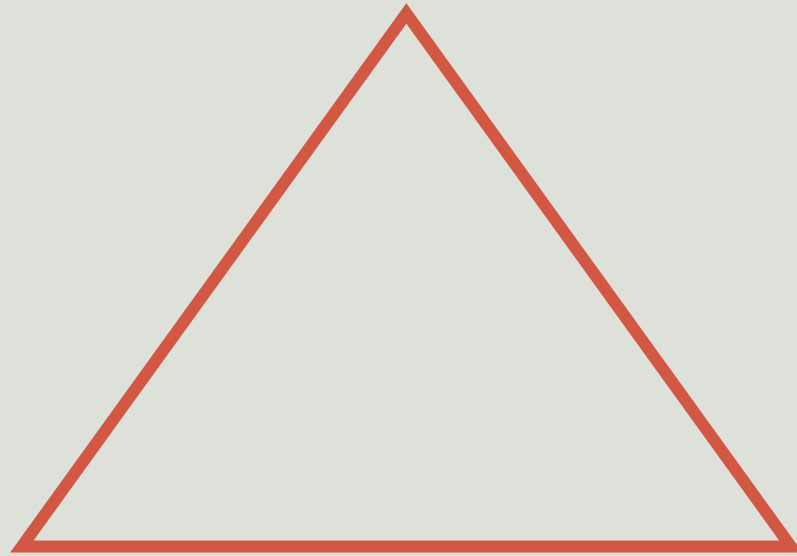

Fælles mandat

Hvem skal vi lytte til først, når vi laver lovgivning i fremtiden?

Grisen

Erhvervet

Borgeren

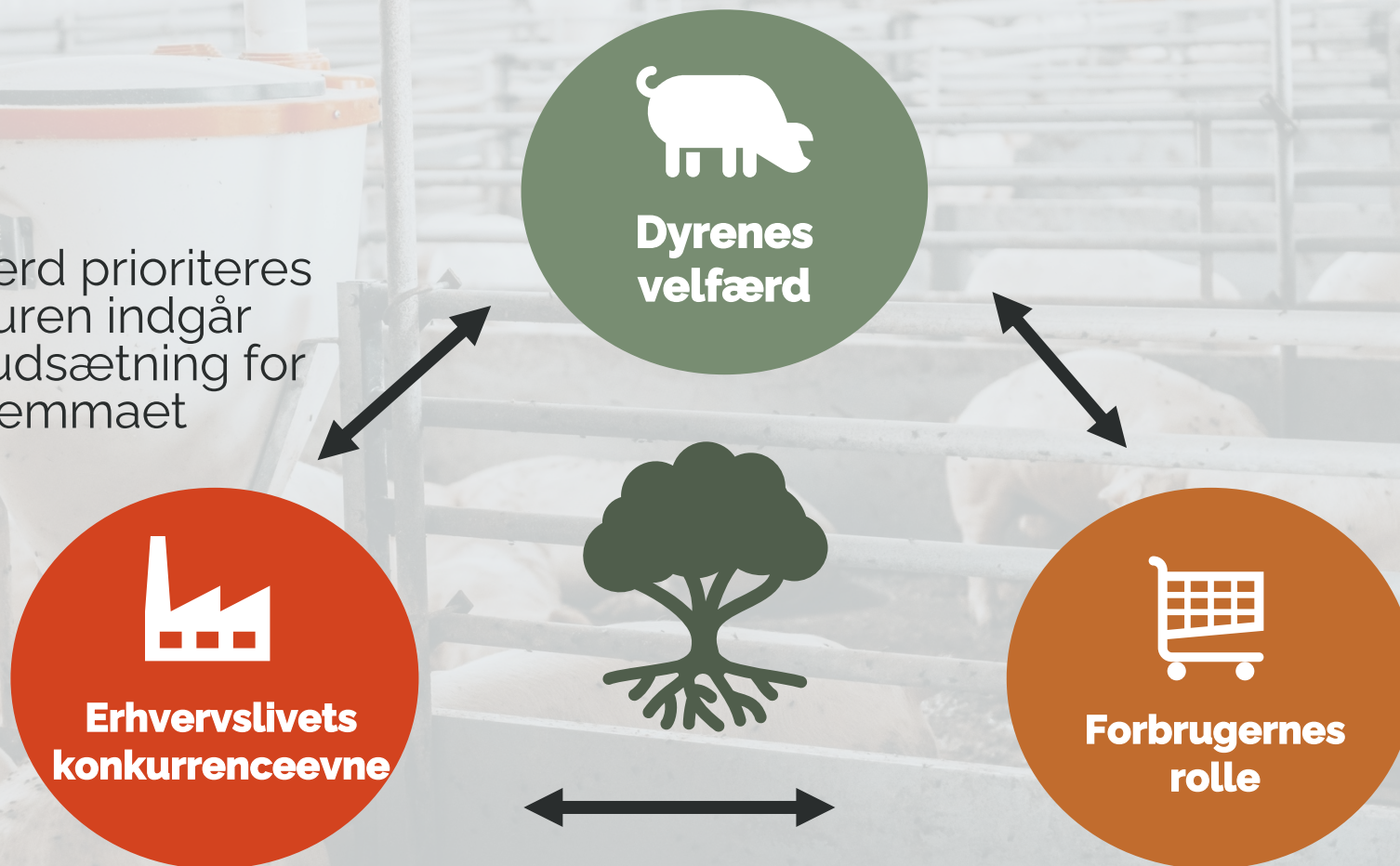
Pause

Vi ses igen kl. 13.30

Balancen i fremtidens grisehold

Hvor dyrenes velfærd prioriteres højest, og hvor naturen indgår som en central forudsætning for alle tre hjørner i trilemmaet

Aftensmad og pause

Vi ses igen kl. 18.30

Galleritur – på besøg i anbefalingerne:

Formål:

- at give jeres sidste input til at styrke anbefalingerne
- at udpege og prioritere borgersamlingens vigtigste anbefalinger

Instruks: galleritur

Læs jeres arbejde på tværs af grupperne – Find jeres makker fra i morges

- 1. Gå sammen to-og-to og læs anbefalingerne igennem**
- 2. Giv smiley-vurdering ved alle anbefalinger** (Hvis I vælger en halv/sur smiley, skal I give feedback på en post it, hvor I beskriver hvad der kunne gøre at I er med)
- 3. Skriv forslag til hvordan anbefalingerne kan styrkes på post-its eller direkte på papir**
– med fokus på formidlingen og hjælp til at forstå jeres tekst som læser.

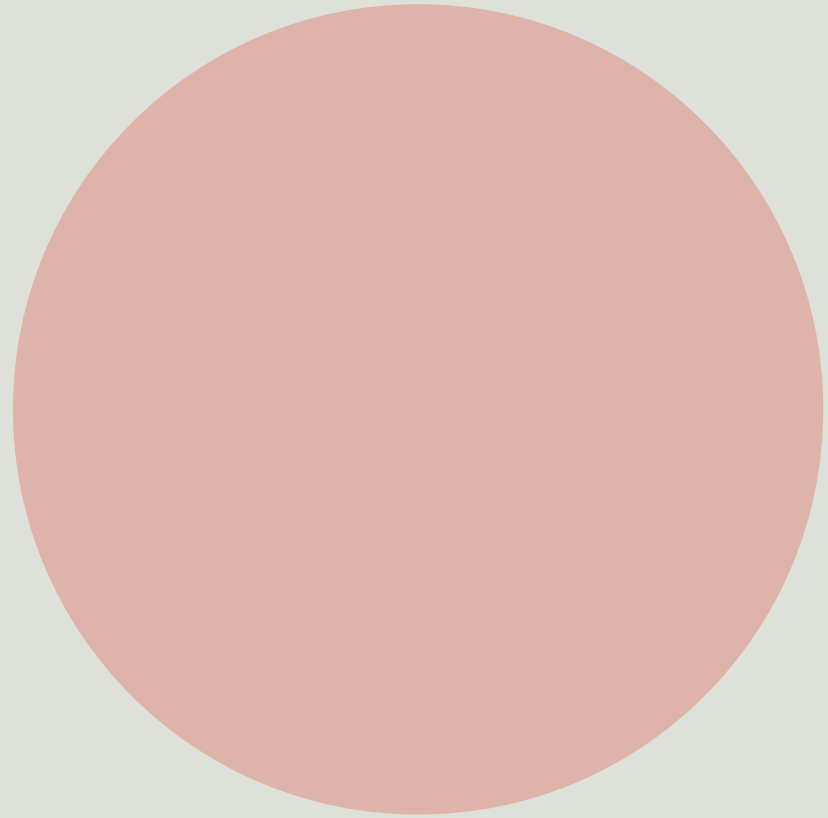
Kaffe og kage

Vi ses til Demokrati Fitness kl. 19.45

DAG 2

Gode råd til fra politiker-besøg igår

- > Læg vægt på, hvad det er for en gruppe mennesker I er – et repræsentativt udsnit af befolkningen.
- > Vis at I har overvejet og forsøgt taget hånd om de mennesker der vil påvirket.
- > Gør det let tilgængeligt – nuancer og dybde er godt! Men lav en *one-pager*
- > Adresser det systemiske problem - og ikke det enkelte.
- > Godt at pege på eksisterende ting man synes der fungerer (udland, produktionsform....)
- > Pas på med værdiladede kampagneord – hvis vi vil favne bredt

Rådslagning med eksperter

Mette S. Herskin

Ekspert i transport og slagtning af grise.

Søren Stig Andersen

Ekspert i jura og regulering af dyrevelfærd.

Peter Sandøe

Ekspert i moralske og praktiske dilemmaer forbundet med dyrevelfærd.

Lene Juul Pedersen

Ekspert i staldsystemer, produktionsforhold (økologi og konventionel), dyrevelfærd og adfærd.

Skriveværksted 3 - kvalificerer

Videreudvikle anbefalinger – 95% i mål

> Gennemlæs borgerpanelets input til jeres anbefaling

- Hvordan kan vi styrke og bygge videre på vores anbefalinger, så flere kan være med i løsningen?

> Tilpas og udfold anbefalingen

- Indarbejd nye initiativer og kommentarer
- Gør anbefalinger konkrete og tydelige – fx flyt ned til flere initiativer
- **Afsøg svar på sidste spørgsmål med eksperter**
(mellem 10.00 og 11.00 – se papir med telefonnumre)

Til kl. 11.30

Rådslagning med eksperter

Mette S. Herskin

Ekspert i transport og slagtning af grise

50 50 29 69

Søren Stig Andersen

Ekspert i jura og regulering af dyrevelfærd.

35 32 40 40

Peter Sandøe

Ekspert i moralske og praktiske dilemmaer forbundet med dyrevelfærd.

21 49 72 92

Lene Juul Pedersen

Ekspert i staldsystemer, produktionsforhold (økologi og konventionel), dyrevelfærd og adfærd.

51 16 28 22

Hej. Mit navn er ...
og jeg er fra
Borgerpanelet
om **Dyrevelfærd**

Borgerpanelets kerneopgave

Vi har brug for din hjælp til at forestille os en fremtid for dansk griseproduktion, der forener ansvar for dyrevelfærd med forventninger til pris og produktion af grise

Inden dagen er omme har vi...

- ✓ **Givet sidste input**
- ✓ **Haft mulighed for at søge svar på sidste spørgsmål**
- ✓ **Nået 95% i mål med anbefalingerne**
- ✓ **Nedsat redaktørgruppe + talspersonsgruppe (presse og politisk varetagelse)**
- ✓ **Sagt tak for flere måneders godt og spændende arbejde**

Frokost

Vi ses til igen kl. 13.15

Hvad sker der herfra

- Vi nedsætter en **redaktørgruppe** – sidste korrekturlæsning og smårettelser
 - 5-7 personer
 - Møde – 28. april kl. 17 – 18 [online]
- Vi nedsætter en **talsgruppe** (presse + varetagelse af gennemslagskraft) – der viser enighed på tværs af forskellighed
- I modtager alt til **afstemning** (til endelige opsætning / opbakning i procent) – herefter mulighed for evt. **minoritetserklæring** (max 1 side, indsættes som bilag) – **den 29. april**
- **Evaluering** – vigtigt med dit input om din deltagelse til brug for borgerpaneler og borgerinddragelse i fremtiden. Skema baseret på OECDs kriterier
- Rapport samles, korrekturlæses og layouts
- **Lancering** – slut maj (I modtager info når vi ved mere)
- Dyreetisk Råds vurdering + Fødevarestyrelsens faglige kvalificering > 6 måneders **opfølgning** > 24 måneders opfølgning!

Den endelige rapport

> **Introduktion**

- > Læsevejledning
- > Kernespørgsmål og mandat
- > Borgerpanelets medlemmer og sammensætning
- > **Indledning fra borgerpanelets medlemmer**

> **Del 1 – anbefalinger**

- > Vision for fremtidens dyrevelfærd/griseproduktion
- > Værdier for fremtidens dyrevelfærd
- > Problemet i dag
- > Balancen i trilemmaet
- > Temaanbefaling x, y, z

> **Del 2 – udtalelser**

- > Ekspertgruppens udtalelse
- > Tredjepartssekretariatets udtalelse
- > Del 3 – proces, arbejdsmetode og organisering

> **Del 3 – proces, arbejdsmetode og organisering**

- > Kort om metoden
- > Arbejdsmetoder
- > Borgerpanelet om Dyrevelfærds organisering og følgeforskning
- > Videnskurratering
- > Omverdensinddragelse (interessenter, underudvalg)
- > Borgerpanelet om Dyrevelfærds forløb

Redaktionsgruppens rolle

- Sikre den endelige redaktionelle tilpasning, så modtagere uden for borgerpanelet forstår jeres budskab og indhold
- Krydslæsning og tilpasning inden for det fælles mandat fra borgerpanelet (flips)
- Sikre at tværgående tekster følger indhold i anbefalinger
- Sikre meningshierarki – fx overskrift, anbefalinger, konsekvenser og initiativer (hvad + hvem + hvornår)
- Sikre meningsforståelse evt. bytte om på rækkefølge og rydde gentagelser
- Lave et bud på "one-pager" / formidle det kort og effektivt
- Resten af panelet vil modtage det fulde materiale efter redaktionelt arbejde

Gode råd til at skabe opmærksomhed

- > Sørg for at nogle opdager, at I har lavet anbefalinger – og det sker ikke af sig selv!
- > Led efter anledninger til at gøre anbefalinger relevante – lige nu er der en god timing for at komme i medierne
- > Opmærksomhed og presse er godt – store medier, nichemedier (Altinget fødevarer), de mange folkemøder
- > Mobiliser allierede fx Danmarks Naturfredningsforening til at hjælpe med at sprede anbefalinger og løfte dem op
- > Gå i dialog med ordførerne/partier der har sympati og bed dem stille beslutningsforslag i folketinget

Talsgruppen

- Sikre synlighed og opmærksomhed
- Henvendelser til presse og stå klar til at udtale sig på vegne af borgerpanelet
- Mobiliserer allierede fx DN m.fl. Til at hjælpe med at støtte op om anbefalinger – og undgå yderpositioner
- Henvende sig til og gå i dialog med folketingets ordførere/partier og arbejde for en seriøs brug af jeres anbefalinger -> beslutningsforslag i Folketinget
- Være en aktiv gruppe 3-4 personer

Som redaktør og talsperson er du forpligtet til

- at være loyale overfor de øvrige medlemmers arbejde og borgerpanelets anbefalinger,
- ikke at tilpasse, udvikle nyt eller lave retninger, som ikke afspejler anbefalingerne og kan afspejles i vores fælles mandat (flips)
- talspersoner og redaktører skal være så tro mod indhold og resten af panelet vil modtage det fulde materiale efter redaktionelt arbejde
- Kun udtale sig inden for rammen af borgerpanelets anbefalinger
- Holde egne oplevelser adskilt fra udtalelser der laves på vegne af borgerpanelet.

- > Udfyld og indsend skema for anden og femte weekendsamling til rm@demx.dk senest søndag den 19. april. (OBS! Ikke nn@demx.dk)
- > Hvis du har benyttet tog eller anden offentlig transport, skal billetter vedhæftes som bilag.
- > Ved kørsel i egen bil skal du angive fra- og til-adresse samt indtaste antal kørte kilometer nederst i skemaet.
- > Har du spørgsmål til skemaet, er du velkommen til at kontakte Rasmus på rm@demx.dk.

EN

DEMOCRACY X
TEKNOLOGI, SAMFUND & BÆREDYGTIGHED

Udlægsafregning (ekstern) 2026	Dato (Udfyldelse)	Regnskabsår
	01.01.2026	2026

Projekt nr:	F073
Task nr:	102
Projekt navn:	Borgerpanel om Dyrevelfærd
Vores ref:	

Alle **originale kvitteringer** (fra fly, hotelbilletter osv.) samt boardingkort skal vedlægges på de følgende sider.

Stilling og navn/initialer:	Ekstern	Deltager i Borgerpanelet om Dyrevelfærd
Adresse og telefon		
Bankkonto DK (Reg.nr. og kontonr.):		
IBAN nummer (Kun udenlandske konti):		
SWIFT-kode (Kun udenlandske konti):		

Skal overførslen ske til en andre bank uden IBAN/SWIFT så skal betalingsoplysninger vedlægges.

Anledning	Rejse til/fra (Eller sted)	Dato afg. kl. dd-mm-åå tt:mm	Dato retur kl. dd-mm-åå tt:mm	Total
		01.01.2025 08:00	03.01.2025 10:00	02:02:00

Nedenstående anvendes kun til udlæg der afregnet privat for egen regning

Beskrivelse af udlæg (jfr. originalbilag)	Omk. type	Bilag nr.	Beløb (Lokal)	Valuta	Kurs	Beløb
				DKK		-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
						-
Bilag i alt		0				-

Kørselsgodtgørelse (Åben gruppering for at tilgå felt)

	Antal	Takst *	Beløb
KM (Indtil 20.000 årligt)	Km	0,0	3,94

Total til udbetaling DKK -

Lavpraktikken

- > I modtager referat og slides
- > I modtager anbefalinger til afstemning og evaluering – **den 29. april**
- > Afstemning afsluttet – **den 6. maj**
- > Rapport samles + opsættes
- > Lancering og hvad sker der nu – slutningen af maj

Vi siger tak for mega sejt arbejde til hinanden!

Tak for i nu!

Opdragsgiver:

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Sekretariat:

DEMOCRACY X
TEKNOLOGI, SAMFUND & BÆREDYGTIGHED

**WE DO
DEMOCRACY**